MALTA

QORTI CIVILI
(SEZZJONI TAL-FAMILJA)

ONOR. IMHALLEF
JOSEPH AZZOPARDI

Seduta tat-13 ta' April, 2007

Citazzjoni Numru. 353/2005

A

-vs-

B.

Il-Qorti;

Rat iċ-ċitazzjoni ppreżentata fit-28 ta' Ottubru, 2005 li permezz tagħha l-attriċi esponiet bir-rispett:

Illi l-kontendenti ċċelebraw iż-żwieġ tagħhom fid-disgħa (9) ta' Ottubru tas-sena elf disa' mija u tmienja u tmenin (1988) hekk kif jidher mill-estratt tal-Att taż-Żwieġ, hawn anness u mmarkat bħala Dok. SG1;

Illi mill-imsemmi żwieġ, il-kontendenti kellhom tifel li twieled fl-għaxra (10) ta' Diċembru, tas-sena elf disa' mija u tmienja u tmenin (1988);

U illi l-kontendenti huma separati legalment minn xulxin permezz ta' kuntratt ta' separazzjoni personali fl-atti tan-Nutar Dottor Christine Abela datat għaxra (10) ta' Diċembru, tas-sena elf disa' mija sebgħa u disgħin (1997), kopja hawn annessa Dok. SG2;

U illi l-kunsens tal-kontendenti jew min minnhom kien vizzjat b'difett serju ta' diskrezzjoni ta' ġudizzju fuq il-ħajja matrimonjali, jew fuq id-drittijiet u d-dmirijiet essenzjali tagħha, jew b'anomalija psikoloġika serja li tagħmilha impossibbli għal dik il-parti li taqdi l-obbligazzjonijiet essenzjali taż-żwieġ;

U illi l-kunsens tal-kontendenti jew min minnhom inkiseb bl-esklużjoni pożittiva taż-żwieġ innifsu, jew ta' xi wieħed jew aktar mill-elementi essenzjali tal-ħajja miżżewġu jew tad-dritt għall-att taż-żwieġ;

U illi l-kunsens tal-kontendenti jew min minnhom inkiseb bi vjolenza, sew fiżika sew morali, jew biża';

U illi l-kunsens tal-attriċi nkiseb b'qerq dwar xi kwalita' tal-parti l-oħra li tista' mix-xorta tagħha tfixkel serjament il-ħajja miżżewġa;

U għalhekk iż-żwieġ ċelebrat bejn il-kontendenti huwa null u mingħajr ebda effett fil-Liġi;

Għalhekk jitlob lil dina l-Onorabbli Qorti għaliex m'għandhiex, prevja okkorrendo kull dikjarazzjoni meħtieġa u opportuna, u għar-raġunijiet fuq imsemmija;

1. Tiddikjara li ż-żwieġ hawn fuq imsemmi ċelebrat bejn il-kontendenti fid-9 ta' Ottubru, 1998 huwa null u mingħajr ebda effett fil-Liġi.

Bl-ispejjeż u bil-konvenut minn issa nġunt għas-subizzjoni.

Rat id-dikjarazzjoni ta' l-attriċi maħlufa u l-lista tax-xhieda.

Rat in-nota ta' l-eċċezzjonijiet tal-konvenut ippreżentata fil-15 ta' Diċembru, 2006 li permezz tagħha eċċepixxa:

Illi ż-żwieġ tiegħu ma' A huwa null għal raġunijiet li wħud minnhom huma diversi minn dawk li qegħda tallega l-attriċi.

Illi l-atturi kisbet il-kunsens tal-konvenut b'qerq dwar xi kwalita' tal-parti l-oħra li mix-xorta tagħha fixklet il-ħajja miżżewġa.

Illi l-attriċi ma qdietx l-obbligi tagħha ta' mara miżżewġa u riedet tibqa' tgħix qisha xebba anke bi ħbiberiji li għamlu l-ħajja miżżewġa impossibbli.

Illi l-kunsens ta' l-attriċi kien vizzjat b'difett serji ta' diskrezzjoni ta' ġudizzju fuq il-ħajja matrimonjali jew fuq id-drittijiet u dmirijiet essenzjali tagħha u ma qdietx l-elementi essenzjali tal-ħajja miżżewġa.

Illi l-konvenut ikun jista' jispjega fid-dettal kif minħabba l-attriċi ż-żwieġ tiegħu kien null u bla effett.

Rat id-dikjarazzjoni tal-konvenut maħlufa u l-lista tax-xhieda.

Rat l-atti proċesswali.

Rat l-affidavits ta' l-attriċi u ta' omissis.

Rat il-verbal tas-seduta tas-16 ta' Marzu, 2007 illi permezz tiegħu l-kawża tħalliet għas-sentenza.

Ikkunsidrat;

Illi l-attriċi qed titlob l-annullament taż-żwieġ kontrattat bejn il-partijiet fid-9 ta' Ottubru, 1988 a bażi tal-artiklu 19 (1) (c), (d), (f) u (g) tal-Kapitlu 255 tal-Liġijiet ta' Malta. Il-konvenut mhux jikkontesta t-talba, iżda qed jgħid li ż-żwieġ hu null għal raġunijiet oħra u f'kull każ kif dejjem irritenew il-Qrati Maltin; "*F'materja ta' żwieġ illi huwa ta' ordni pubbliku, ma tistax tagħmilha daqshekk faċli li parti tirrepeti kliem il-liġi u l-parti l-oħra tammetti u b'hekk jirrendu ż-żwieġ annullabbli bl-iktar mod faċli u espedjenti. Hawn ma aħniex fil-kamp ta' kreditu likwidu jew responsabilita' ta' xi kolliżjoni imma f'kamp l-iktar delikat u serju u l-Qorti ma tistax tħalli nies li kappriċċożament wara xi żmien ta' żwieġ jiddeċiedu illi kellhom nuqqas ta' diskrezzjoni fuq iż-żwieġ u meta jkollhom sieħba jew sieħeb ieħor jerġgħu jakkwistaw malajr din id-diskrezzjoni u jsiru maturi. Fejn jirriżultaw verament raġunijiet għall-annullament tiegħu l-istess żwieġ għandu jiġi annullat pero' dan ma għandux ikun sabiex jiġu akkomodati l-kappriċċi ta' dak jew l-ieħor. Għalhekk il-kawżali għall-annullament għandha tirriżulta ċara u mingħajr dubbju.*" (Anna Tonna vs Alexander Tonna deċiża mill-Qorti ta' l-Appell fis-6 ta' Novembru, 1991).

L-artikolu ċitat mill-attriċi jirrigwardjaw;

19 (1) (ċ) – il-kunsens inkiseb b'qerq dwar il-kwalita' tal-parti l-oħra li mix-xorta tiegħu jista' jfixkel serjament il-ħajja miżżewġa;

19 (1) (d) – vizzju tal-kunsens ta' xi parti li jkun b'difett serju ta' diskrezzjoni fuq il-ħajja miżżewġa jew fuq id-drittijiet u dmirijiet essenzjali tagħha jew b'anomalija serja psikoloġika li tagħmilha impossibbli li dik il-parti taqdi l-obbligazzjonijiet
essenzjali taż-żwieġ;

19 (1) (f) – li l-kunsens ta’ xi parti jkun inkiseb b’esklużjoni pożittiva taż-żwieġ jew xi element essenzjali tiegħu, jew tad-dritt għall-att taż-żwieġ.

19 (1) (ġ) – illi l-kunsens inkiseb b’qerq dwar il-kwalitajiet tal-parti l-oħra.

Kif fakkret riċentement il-Qorti tal-Appell fis-sentenza fil-kawża fl-ismijiet Kif fakkret riċentement il-Qorti tal-Appell fis-sentenza fil-kawża fl-ismijiet Sylvia Zammit vs Heleno Zammit (13 ta’ Frar, 2007) “*Fl-ewwel lok hija rilevanti l-osservazzjoni li* ***onus probandi ei qui dici non ei negat*** *u konformament ma’ dan il-prinċipju kardinali f’materja ta’ provi, l-oneru tal-prova jirrisjedi fuq il-parti li tallega. Multo magis f’każijiet bħal dawn in disamina fejn teżisti fil-liġi presunzjoni dwar il-validita’ tal-kuntratt taż-żwieġ, sakemm ma jiġix muri l-kuntrarju bi prova sodisfaċenti li jeżistu, wieħed jew aktar, mir-raġunijiet espressament kontemplati fil-liġi.* (Appell - Joseph Zammit vs Bernardette Zammit (deċiża - 27 ta’ Jannar, 2006) ;

Il-Qorti kompliet tgħid illi ġie osservat fil-kawża Josette Spiteri vs George Spiteri (Vol LXXXV-II-81) li “*Jinsab assodat fil-ġurisprudenza li jkun hemm difett serju ta’ diskrezzjoni kemm il-darba jirriżulta li fil-mument tal-għoti ta’ kunsens parti jew oħra tkun priva b’mod sostanzjali ossija gravi, minn dik il-fakolta’ kritiko-estimattiva jew kritika valutattiva dwar l-oġġett tal-kunsens taż-żwieġ jew minn dik il-maturita’ affettiva li hija presuppost għall-għażla libera dwar l-imsemmi oġġett. Għalhekk difett serju ta’ diskrezzjoni ta’ ġudizzju mhux sempliċement nuqqas ta’ ħsieb jew nuqqas ta’ riflessjoni; anqas ma jfisser li wieħed jagħmel għażliet jew jieħu deċiżjoni żbaljata (infatti deċiżjoni jew għażla żbaljata hi perfettament kompatibbli ma’ diskrezzjoni ta’ ġudizzju – PA* Camilleri vs Camilleri *deċiża fil-21 ta’ Novembru, 1995). Li parti fiż-żwieġ ma tkunx fehmet suffiċjentement fis-sens li ma tkunx ħasbet biżżejjed jew ma tkunx irriflettiet biżżejjed fuq il-ħajja*

miżżewġa jew fuq drittijiet jew dmirijiet essenzjali tal-ħajja miżżewġa ma jammontax għal difett serju ta' diskrezzjoni (PA Selina Vella Haber vs Joseph Gatt deċiża fil-15 ta' April, 1996). Biex ikun hemm in-nuqqas jew difett serju ta' diskrezzjoni ta' ġudizzju kif ravviżat fl-artiklu 19 (1) (d) irid ikun hemm l-inkapaċita' psikika (mhux neċessarjament anomalija psikoloġika fis-sens mediku/psikjatriku) jew kostituzzjonali li wieħed jagħraf u jirrifletti u li jiddeċiedi l-liberament fuq l-oġġett tal-kunsens matrimonjali.

Konformament mal-premess sabiex l-azzjoni attriċi tirnexxi fuq il-kawżali jeħtieġ li jiġi pruvat sodisfaċentement li fil-mument tal-għoti tal-kunsens il-partijiet jew wieħed minnhom kien affett minn difett serju ta' diskrezzjoni fuq il-ħajja matrimonjali u fuq id-drittijiet u dmirijiet essenzjali li din timporta. 'In altri termini e' necessaria la discrezione non tanto per l'atto in se al momento di emettere il consenso, quanto per gli impegni che da quell'atto derivano, una discrezione che impegni per il futuro 'Bersini – ċitat fil-kawża Angela Spiteri Selvaggi vs Joseph Spiteri deċiża mill-Prim'Awla fl-4 ta' Novembru, 1994). L-obbligazzjonijiet essenzjali fil-ħajja matrimonjali huma bażati fuq il-kunċett ta' unjoni permanenti, esklussiva u rrevokabbli diretta għal komunjoni ta' ħajja u l-prokreazzjoni u t-trobbija tal-ulied. Din il-kapaċita', li hu jassumi dawn l-obbligi għandha teżisti fiż-żewġ partijiet (PA Charles Atkins vs Matilde Atkins deċiża 2 ta' Ottubru, 2003).

Iżda la deċiżjoni żbaljata u lanqas kull stat ta' immaturita' ma huma suffiċjenti biex jintegraw dan il-caput nullitatis. Ma hemmx bżonn li parti jkollha xi livell għoli ta' maturita' jew edukazzjoni iżda ta' l-inqas il-livell irid ikun li dik l-istess parti tkun kapaċi tagħmel il-valutazzjoni sħiħa, ponderata u libera dwar iż-żwieġ u dwar id-drittijiet u dmirijiet essenzjali taż-żwieġ (PA Melanie Borg vs Joseph Borg deċiża 29 ta' Ottubru, 2003)."

Fil-każ in eżami l-Qorti tħoss li l-attriċi kien għadha tifla meta welldet it-tarbija minn mal-konvenut għaliex kellha biss sittax-il sena u dan wara li kienet ħarġet tqila mir-relazzjoni mal-konvenut. Anzi fil-verita' kellha ħmistax (15) il-sena meta ħarġet tqila. Hu huwa ċar li kienet għadha żgħira wisq biex tidħol għar-responsabiltajiet taż-żwieġ u kwindi huwa ċar li hemm ir-rekwisiti għall-annullament u ma hemmx lok għal aktar approfondiment. Huwa verament każ ta' *res ipsa loquitur.*

Għal dawn il-mottivi l-Qorti tilqa' t-talba attriċi u tiddikjara null iż-żwieġ bejn il-kontendenti kontrattat fid-9 ta' Ottubru, 1988. L-ispejjeż ikunu bla taxxa.

Moqrija.

< Sentenza Finali >

---------------------------------TMIEM---------------------------------